

Straatje schoonpoetsen!

Wat is de mening van de *opinion leaders* op het gebied van onkruidbeheer?

Het leven voor groenbeheerders zou een stuk makkelijker zijn, als 1) de budgetten zouden verviervoudigen, 2) het verbod op Roundup uitgesteld werd, 3) burgers onkruid mooi zouden vinden, 4) onkruidbeheerders een veto kregen bij de inrichting van de openbare ruimte en 5) alle overige tekorten voor rekening zouden komen van rioolbeheer. Maar hoe reëel is het om dat te verwachten? We vroegen het enkele experts.

Auteur: Peter Voskuil

Corne Kempenaar
Wageningen UR

Peter van Welsem
Zelfstandig adviseur

Bert van Loon
voorzitter NCO

Probeer niet alle problemen van de wereld binnen het groenbudget op te lossen

Hier kan ik alleen maar ja op zeggen. Als groenbeheerder wil je een bepaald beeld neerzetten met inzet van duurzame methoden en middelen. Soms wordt dat beeld verstoord door effecten waar je geen grip op hebt. Als je niet de middelen hebt om daarop te reageren, moet je accepteren dat je een minder gewenst beeld levert.

Bij belangrijke wijzigingen, zoals andere wetgeving, moeten de gevolgen goed in beeld worden gebracht en moeten er op beleidsniveau nieuwe afspraken worden gemaakt over de verdeling van gelden over de verschillende disciplines.

Groenbeheerders zijn er in alle soorten: groot, klein, mensen met verstand van zaken en amateurs. Elke aannemer zal door de markt beoordeeld worden op zijn merites.

Het verbod van Roundup moet worden uitgesteld

Uitstel is op zijn plaats, gezien de onduidelijke juridische kant van de zaak en de hogere kosten. Bovendien zou een andere discussie gevoerd moeten worden. Het moet gaan over duurzame methoden en middelen binnen *integrated pest management* (IPM). Dit laat ruimte voor het gebruik van glyfosaatmiddelen. Een verbod leidt in veel situaties tot inzet van methoden die slechter zijn voor het milieu.

Ik denk dat groenbeheer hier nooit klaar voor is. Als onze volksvertegenwoordiging een verbod wil, dan moeten we daar als groenbeheerders een keer aan. Of dat 2016 of 2018 is, maakt dan niet zo veel meer uit. Er zijn beheerders die ver vooruitkijken en beheerders die op het laatste moment reageren. Beide heeft zo zijn voordelen. Vertragen van het besluit verandert daar niets aan.

Dit onderwerp kwam aan de orde in 1989. Ondernemers die hier niet in mee kunnen, zijn stil blijven staan en verdienen geen toekomst. Duidelijkheid biedt mogelijkheden!

De samenleving heeft een absurd hoge onkruid-ambitie. Laat lekker groeien, dat groen!

In algemene zin denk ik niet dat de ambitie absurd hoog is. De ambities zijn sowieso al vaak bijgesteld bij de omschakeling van gemeenten naar niet-chemisch beheer. De ambities kunnen het beste gesteld worden door deskundigen die kennis hebben van inrichtingen, methoden, kosten en budgetten.

Onkruid is een *dissatisfier*. Dit houdt in dat je in ieder geval onkruid (en zwerfafval, afvalbakken etc.) op orde moet hebben, als je de beleving van de openbare ruimte positief wilt beïnvloeden. Zonder onkruid wordt de openbare ruimte niet per definitie beter, maar met veel onkruid lukt het in ieder geval niet. Straten met veel onkruid, veegvuil, zwerfafval verloederen ongemerkt.

Dit is niet nodig. De beleving van de openbare ruimte wordt niet alleen bepaald door ongewenste vegetatie, maar ook door zwerfafval zoals bekers, zakken en peuken. Deze zijn een onderdeel van het beeld. Maatschappelijk gezien zijn de kosten voor een integraal beheer acceptabel om een goed beeld te vormen.

Erik Bretveld
Packinvest AG

Groenbeheerders dienen de aanpak van onkruid vanuit een integraal (kosten)perspectief te bekijken. Het gaat dus om de kosten van vegen en onkruid bestrijden, materiaal, personeel en afschrijving. Hiermee komen ze tot een prijs per m². Dit noemen we ook wel de TCO, de *total cost of ownership*. Wave heeft de laagste TCO van alle onkruidpartijen.

Elia Boonen
Onderzoeker
Opzoekingscentrum
voor de Wegenbouw

Ook in Vlaanderen is er een toenemende druk op de gemeentelijke budgetten. Daardoor moet de beheerder een zeer moeilijke evenwichtsoefening maken tussen duurzaam, kwalitatief onderhoud van de openbare ruimte enerzijds, en de beschikbare middelen anderzijds. Er zullen dus inderdaad compromissen gesloten moeten worden, zoals haalbaar kwaliteitsbeeld.

Eric Pladdet
Greenengineers

Eens met deze stelling. De groenbeheerder had kennis over chemische middelen en nam eigenlijk als vanzelfsprekend het onkruidbeheer op de verharding onder zijn hoede. We moeten veel meer kijken naar de kostenplaats. Onkruidbestrijding op de verharding heeft niets met groenbeheer te maken, maar juist met wegenonderhoud.

Het is meer de politiek die geen duidelijke keuzes durft te maken. Het maatschappelijke en gezondheidsbelang dient voorop te staan. De kosten van Roundup zijn niet lager dan bijvoorbeeld de heetwatertechniek van Wave. Groenbeheer dient zich alleen goed te laten voorlichten en voorrekenen. Daar zit nog een manco, doordat er partijen zijn die een grijs gebied in de lucht houden om ruis te veroorzaken.

In Vlaanderen werd reeds in 2004 beslist om geleidelijk af te bouwen naar nulgebruik tot in 2015, effectief. Vele gemeenten die meteen mee op de kar zijn gesprongen, bewijzen dat het wel degelijk mogelijk is om volledig niet-chemisch te werken, indien dit doordacht en planmatig wordt aangepakt.

Het verbod op chemische middelen zit er al heel lang aan te komen. Wie daar nu nog niet klaar voor is, heeft de trein gemist. Het begon al met de verboden op dichlobenil (Casaron) in het openbaar groen. Het verbod van Roundup is al eerder uitgesteld, dus wie nu nog zegt dat de groenbeheerders daar niet klaar voor zijn, heeft jarenlang struisvogelpolitiek bedreven. De overheid moet duidelijkheid verschaffen en niet steeds blijven uitstellen.

Dat zou op sommige plekken best kunnen, maar dan dienen hier opnieuw keuzes gemaakt worden. In sommige situaties is het alleen niet wenselijk of leidt het tot kritische situaties met betrekking tot veiligheid.

Dit is wellicht eerder de westerse mentaliteit, mee in de hand gewerkt door het chemisch beheer, dat zo'n uiterst net straatbeeld weet te bereiken met beperkte financiële middelen. Overstappen naar niet-chemisch beheer betekent inderdaad ook dat beter moet worden nagedacht over de indeling van de openbare ruimte en de beeldkwaliteit. Het belangrijkste aspect hierbij is dat de burger effectief betrokken wordt bij dit proces.

Onkruidbeheer moet minimaal uitgevoerd worden op kwaliteitsniveau B volgens de beeldkwaliteitscatalogus 2013 van het CROW. Wordt dat losgelaten en kiest men voor niveau C, dan betekent dat kapitaalsvernietiging van de verhardingen en de inrichtingselementen in de openbare ruimte. Onkruid drukt verhardingen op en maakt ze glad, dus onveilig en werkt verloederend in de hand.

Corne Kempenaar
Wageningen UR

Peter van Welsem
Zelfstandig adviseur

Bert van Loon
voorzitter NCO

Groenbeheer zou een veto moeten krijgen bij inrichtingsplannen

Dit zal bijdragen aan vermindering van kosten onkruidbeheer na inrichting.

Veto is een groot woord. Gewoon je vak serieus nemen en zorgen dat je door je houding en daden als serieuze gesprekspartner wordt gezien door ontwerpers. De groenbeheerder heeft veel kennis en ontwerpers hebben oren.

Ook dit is een proces dat op dit moment in volle gang is en sterk is geremd door de onzekerheid en besluiteloosheid van de politiek in het verleden.

Schrijf tekorten op onkruidbeheer maar weg op de rioolbegroting

Veegbeheer en onkruidbeheer gaan goed samen. Door samen te werken kan meer effectiviteit voor hetzelfde geld verkregen worden.

Ik denk eerder dat de begroting van rioolbeheer kan worden gebruikt voor veegbeheer. Vegen voorkomt verstopte putten en gaat onkruidgroei tegen. Op sommige plekken zie je dat er door bezuinigingen veegwagens uit moeten. Dat is in mijn ogen een van de slechtste maatregelen.

Mijn advies: investeer in kennis en investeer in integraal.

Aannemers die niet in automatisering investeren, zijn nu al reddeloos verloren

Registratie van de inzet van methoden en middelen is een must. Daarbij zijn er ook steeds meer livestream-systemen om het machinepark te volgen. In hoog tempo worden webbased applicaties ontwikkeld. Hierbij tijdig aansluiten biedt grote voordelen.

Dat geldt voor iedere onderneming.

Automatisering is een hulpmiddel; in de kern draait het om verstand van zaken.

Erik Bretveld
Packinvest AG

Het integrale karakter is inderdaad van belang. Bij de inrichting van een woonwijk e.d. zou reeds slimmer hiermee omgegaan kunnen worden om de exploitatiekosten te verlagen. Nu is dat nog gefragmenteerd.

Elia Boonen
Onderzoeker
Opzoekingscentrum
voor de Wegenbouw

Er is inderdaad vaak te weinig overleg tussen ontwerper, beheerder en uitvoerder. Zij stellen vaak andere en soms tegengestelde eisen aan ontwerp, materiaalkeuze en inrichting. Een veto is misschien veel gezegd, maar een systematische screening zou al heel wat problemen met het onkruidbeheer achteraf kunnen vermijden. Dit gebeurt bijvoorbeeld al in de Limburgse gemeente Beringen in België.

Eric Pladdet
Greenengineers

Een veto werkt averechts. Maar hoe eerder de beheerder bij de plannen betrokken wordt, hoe beter de inrichting van de buitenruimte wordt vormgegeven. Vaak is een ontwerp al in een afrondende fase als de groenbeheerder gevraagd wordt om het plan te toetsen, als dat al gebeurt.

Er zijn geen tekorten; daar begint de denkfout al. Indien men vanuit TCO de integrale kosten berekent, dan komt men erachter dat technieken zoals Wave tot kostenverlaging kunnen leiden. Maar omdat men de oogkleppen ophoudt en negatieve aannamen doet, wordt er verkeerd gedacht. Dus tekort is juist overschot, gif is integraal 12-15 cent, laagrisicomiddelen is 17 cent en Wave is 8 cent.

Dit is natuurlijk enkel het verplaatsen van problemen. We moeten leren denken in termen van bestrijdingssystemen, in plaats van het gebruik van individuele methoden. Het onderzoek dat we op dit vlak hebben uitgevoerd in Vlaanderen (zie www.brcc.be/publications/a/a8412.pdf) kan ook de groenbeheerders in Nederland op weg helpen, denk ik.

Onkruidbeheer op de verharding is het pakkie-an van de wegbeheerder in de eerste plaats, en in de tweede plaats van de rioolbeheerder. Die beheermaatregelen bundelen in één contract levert financiële winst op. Een aannemer kan dan werkzaamheden met elkaar combineren en het gevraagde kwaliteitsniveau in het contract beter beheersen.

Groenaannemers die niet investeren in de nieuwste technieken en niet automatiseren, zullen de *game* inderdaad gaan verliezen. Wie slim en goed kijkt en rekent en een goede beslissing durft te nemen, gaat het redden in dit segment. Kijk maar naar partijen zoals Krinkels, dat in Nederland en België volledig op de *Sensor Serie* van Wave is overgegaan. Zij verdienen dit gezond terug.

De techniek staat niet stil en ontwikkelingen zullen blijven komen met nieuwere, betere en efficiëntere machines, ook voor onkruidbeheer. Toch zullen manueel werk en arbeiders altijd nodig blijven in deze sector, lijkt mij. Sociale economie (beschutte werkplaatsen, sociale tewerkstelling etc.) kan hier ook zijn bijdrage leveren in het groenonderhoud.

Verantwoordelijkheden worden meer en meer bij de aannemer neergelegd, wat ik overigens toejuich, mits het op de juiste wijze gebeurt. De prijs per m² wordt daardoor hoger, maar de kosten aan de zijde van de opdrachtgever verminderen, omdat hij minder toezicht hoeft te houden. De aannemer moet zelf aan de opdrachtgever aantonen dat hij aan de gevraagde eisen voldoet.

Stuur of twitter dit artikel door!
Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5149